

Dünya

Ne Konuşuyor?

16 - 31 Mart 2025 | YIL: 4 / SAYI: 76

Rusya-ABD Nükleer Diyalogu:
Ukrayna Krizi ve Nükleer Silah
Kontrolünün Geleceği

Türkiye ile Stratejik Ortaklık:
NATO'nun Geleceği İçin
Neden Önemli?

FPV Dronlar:
Spordan Savaşa Geçiş

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü'nün (OECD) yayınladığı son raporda, küresel GSYH'nin 2024 yılında görülen %3,2 seviyesinden 2025 yılında %3,1'e, 2026 yılında ise %3'e gerileyeceği öngörülüyor. OECD, büyümede beklenen aşağı yönlü revizenin mevcut küresel ticaret engelleri, kısıtlamalar, tarifeler ve jeopolitik belirsizlikler nedeniyle kaynaklandığını ve bu durumun hane halkı harcamalarını da baskılayacağını tahmin ediyor. ABD'de tarifeler nedeniyle GSYH büyümesinin 2025 yılında %2,2'ye, 2026 yılında ise %1,6'ya gerileceği ifade ediliyor. İspanya'nın 2025 yılında %2,6, 2026 yılında ise azalma göstererek %2,1 büyümesi bekleniyor. Enflasyon tahminlerine bakıldığında G20 ülkelerinde enflasyonun 2025 yılında %3,8, 2026 yılında ise %3,2'ye düşeceği, ABD'de ise enflasyonun 2024 yılında görülen %2,5 seviyesinden 2025 yılında %2,8'e yükseleceği tahmin ediliyor.
- Enerji fiyatlarında yaşanan artışlar sadece ülkedeki hane halklarını değil, aynı zamanda o ülkedeki sanayi sektörünü de ciddi anlamda etkilemektedir. Enerji fiyatlarındaki yüksek dalgalanma trendi ABD'de 1980'lerin sonunda ortaya çıkarken, Avrupa Birliği'nde (AB) 2020 yılında belirgin şekilde görülmüştür. Küresel çapta enerji fiyatlarındaki dalgalanmalar 2001-2015 döneminde %4,6 olurken, 2016-2024 yılları arasında %15,2'ye yükselmiştir. Avrupa, doğal gaz ihtiyacının %80'ini boru hatları aracılığıyla karşılarken, 2024 yılı itibarıyla bu oran %50'ye düşmüştür. Doğal gaz sanayi sektöründe yoğun şekilde kullanılırken, fiyatında yaşanan her türlü dalgalanmanın üretim maliyetlerini doğrudan artırdığı ifade edilmiştir.
- ABD Başkanı Trump'ın göreve başlamasıyla ABD ile Rusya arasındaki ilişkilerin nasıl olacağı merak konusu oldu. İki ülkenin Ukrayna krizi üzerine müzakerelere başlaması kamuoyunda olumlu karşılandı. Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov, başlayan müzakereler sayesinde iki ülkenin de uçuşunun kenarından uzaklaştığını ifade etti. Müzakerelerin gergin ortamı yumuşatacağı ancak gerçek bir sonuca ulaşmanın oldukça zor olacağı belirtildi. Ukrayna'nın Batılı ülkelere füze sistemleri temin etmesiyle Rusya, Belarus'ta nükleer silah konuşlandırdı. Mevcut durumda Rusya ile NATO arasında büyük bir silahlı çatışma yaşanma riskinin ise hâlâ devam ettiği vurgulandı.

- ABD'nin geri çekilmesi ile Avrupa Birliği'nin kendi güvenliğini sağlama zorunluluğu doğmuş ve bu sebeple kendi savunma kapasitesini güçlendirmek için iç kaynaklara yatırım yapmıştır. Ancak, sınır ötesi müttefikleri ile iş birliğini artırması gerekmektedir. Türkiye ve AB bazı konularda anlaşamasa da özellikle Ukrayna'ya destek sağlama ve Karadeniz'de Rus hareketlerini kısıtlama açısından ortak çıkarları desteklemiştir. Türkiye; NATO'daki en büyük ikinci orduya sahip olması, gelişmiş savunma sanayisi ve sınır ötesindeki diplomatik etkileri sebebiyle AB için stratejik bir ortak olarak görünmektedir. Türkiye'nin Afrika, Orta Doğu ve Güneydoğu Asya'daki bağlantıları sayesinde NATO'nun bu bölgelerdeki etkisini artırmaya yardımcı olacağı düşünülmektedir.
- Biyoteknoloji insanlık tarafından 10.000 yıldan fazla süredir kullanılırken, modern biyoteknoloji bilimsel alanların yanı sıra geleneksel ve geleneksel olmayan ulusal güvenlik alanlarına da katkı sağlamaktadır. Küresel sağlık güvenliğinde devrim yapan biyoteknoloji, Covid-19 pandemisinde önemli rol üstlenmiştir. Tarım sektöründe ise genetiği değiştirilmiş organizmalar sayesinde verimliliği artırarak gıda güvenliğine katkıda bulunmuştur. Biyoteknolojinin olumlu yönlerine odaklanılsa da risk taşıyan yönleri de bulunmaktadır. Biyoteknoloji gıda yapısını bozarak doğal ekosisteme zarar verebileceği ve biyolojik silahların gelişerek farklı hastalıkların ortaya çıkmasına neden olabileceği belirtilmiştir.
- Dronlar, teknolojinin hızlı şekilde gelişmesiyle günlük hayatımıza adapte olmuştur. Dronların siviller tarafından kullanımı giderek yaygınlaşırken, dron teknolojisinin askeri alanlara uyarlanması özellikle Ukrayna Savaşı ile tekrar gözler önüne serilmiştir. FPV (birincil şahıs görüşü) dronlar özellikle FPV dron yarışları ile ün salmış ancak daha sonra askeri kullanımlarda oldukça pratik olacağı düşünülmüştür. Operasyonel ve üretim maliyetlerinin nispeten düşük olması, tasarım kodlarının açık kaynaklı olması ve ihtiyaç duyulan tüm bilgilere kolay erişim sayesinde askeri pilotlar için cazip hale gelmiştir. Savaş alanlarındaki elverişsiz ve zorlu koşullarda insan hayatını tehlikeye atmadan FPV dronlar sayesinde verilen görevlerin başarılı şekilde yerine getirilebileceği ifade edilmiştir.

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

16-31 Mart 2025

Bu Rapor, **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)** tarafından özel olarak hazırlanmıştır.

Bu yayının tüm hakları KOSAM'a aittir. KOSAM'ın izni olmadan yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek sureti ile alıntı yapılabilir. Bu yayındaki tüm fikirler tamamen derlenen enstitüler, yayınlayan yazarlara aittir ve KOSAM'ın yayın politikalarını yansıtmamaktadır.

COPYRIGHT © 2025

KOSAM - Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi

Akabe Mah. Alaaddin Kap Cd. No:130 D:H, 42020 Karatay / Konya TÜRKİYE

Tel: 0539 897 21 01

www.kosam.org

info@kosam.org

İçindekiler

A. EKONOMİ	1
1. Ukrayna Krizi Döneminde Rusya'nın Ekonomik Büyüme Modeli / Observer Research Foundation (Hindistan)	1
2. 2025 Yılına Güçlü Başlangıç: Çin Ekonomisinde Büyüme İvme Kazanıyor / Xinhua Silk Road Information Service (Çin).....	2
3. Almanya Savunması Borç Freni Reformunu Nasıl Değerlendirebilir? / European Council on Foreign Relations (Almanya)	4
4. ABD'nin Birleşmiş Milletlere Sağladığı Fonlar / CATO Institute (ABD)	5
5. OECD: Küresel Büyüme 2025'te %3,1'e, 2026'da %3'e Gerileyecek / Xinhua Silk Road Information Service (Çin)	7
6. Enerji Fiyatlarındaki Dalgalanma Sanayiye Nasıl Etkiliyor? / Real Instituto Elcano (İspanya)	8
7. Çin'in Petrol Talebi ve Uluslararası Petrol Pazarı / The Institute of Energy Economics (Japonya).....	10
8. Avrupa Birliği'nin Savunma Sanayisini Güçlendirme Çabaları / RKK-ICDS (Estonya). 11	
B. POLİTİKA	14
1. Trump'ın Yemen'deki Husi Operasyonları: Hedefler ve Sonuçlar / Foreign Policy (ABD)	14
2. Boğazda Köprü Kurmak: Avrupa ve Türkiye / European Council on Foreign Relations (Almanya).....	15
3. Rusya-ABD Nükleer Diyalogu: Ukrayna Krizi ve Nükleer Silah Kontrolünün Geleceği / Valdai Discussion Club (Rusya)	17
4. Pakistan'ın İttifak Arayışı: Türkiye ile Gelişen Stratejik Ortaklık / Centre for Air Power Studies (Hindistan).....	19
5. Tacikistan-Kırgızistan: Sınır Kararıyla Yeni Dönem Başlıyor / Valdai Discussion Club (Rusya)	21
6. İsrail'in Ateşkesi Bozması ve Artan Şiddet / Al-Monitor (ABD).....	23
7. Türkiye ile Stratejik Ortaklık: NATO'nun Geleceği İçin Neden Önemli? / RAND Corporation (ABD)	24
8. Trump-Putin Görüşmesi: Umutlar, Hayal Kırıklıkları ve Cevapsız Sorular / Centre for Strategic International Studies (ABD)	26

C. ÇEVRE.....	29
1. Ormanları Korumak: Gıda Güvencesi, İklim ve İnsan Refahı İçin Hayati Bir Zorunluluk / Stockholm Environment Institute (İsveç).....	29
2. Temiz Hava ve İklim İçin Yeni Adımlar / Stockholm Environment Institute (İsveç)...	30
3. FAO'dan Bitki Sağlığı İçin Acil Eylem Çağrısı / Food and Agriculture Organization of the United Nations (İtalya).....	31
4. Hindistan'ın Nükleer Enerji Hamlesi / Centre for Air Power Studies (Hindistan).....	33
D. SOSYAL.....	35
1. Biyoteknolojinin Ulusal Güvenlik Açısından Önemi ve Riskleri / Center For Aerospace & Security Studies (Pakistan)	35
2. Gıda Güvenliği: Anlamı ve Önemi / World Food Programme (İtalya)	36
E. TEKNOLOJİ.....	39
1. ABD-Çin Rekabeti ve Orta Güçlerin Stratejik Özgürlüğü / Observer Research Foundation (Hindistan)	39
2. FPV Dronlar: Spordan Savaşa Geçiş / Australian Strategic Policy Institute (Avustralya).....	40
F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER	42

A. EKONOMİ

1. Ukrayna Krizi Döneminde Rusya'nın Ekonomik Büyüme Modeli / Observer Research Foundation (Hindistan)

Rusya ekonomisi, 2020 yılının başında görülen küresel ekonomik durgunluğa rağmen Batı'nın yoğun yaptırımlarına karşı direnç gösterdi ve 2023-2024 döneminde %4,1'lik bir büyüme kaydetti. Bu büyüme, Avrupa Birliği (AB) ve ABD'nin büyüme oranlarını geride bıraktı. Rusya, 16.000'den fazla finansal, ticari, sektörel, lojistik ve kişisel yaptırıma maruz kalmasına rağmen, 30 yıllık piyasa reformları, stratejileri ve Batı'nın yanlış hesaplamaları sayesinde ayakta kalmayı başardı. Enerji, gıda, mineraller ve su kaynakları açısından kendi kendine yeterli olan Rusya, gelişmiş bir iç piyasa ve dijitalleşmiş bir ekonomiye sahip.

2022 yılında yaşanan ekonomik kriz, modern Rusya tarihinin beşinci krizi olarak kaydedildi. Hükümet, federal düzenleyiciler ve Merkez Bankası, kriz yönetimi ve döngüsel politikalar konusunda önemli deneyim kazandı. Petrol ihracatı, Avrupa'dan Asya'ya kaydı; 2021 yılında ham petrol ihracatının neredeyse tamamı Avrupa'ya giderken, 2022 yılı sonunda bu oran %80 ile Asya pazarlarına yöneldi. Çin, Hindistan ve Türkiye, Rusya'nın başlıca ticaret ortakları haline geldi.

Yaptırımlar, tarım ve imalatı ithal ikamesini teşvik etti ve bu alanlarda önemli başarılar elde edildi. Dijitalleşme ve yapay zekâ, sağlık, eğitim ve turizm gibi hizmet sektörlerinde öne çıktı. Vergilendirme, gümrük, devlet hizmetleri ve eğitim gibi alanlar dijitalleştirilerek verimlilik artırıldı.

Rusya, enflasyonu kontrol altına almak için arzı artırma ve girişimciliği serbestleştirme politikaları izledi. Vladimir Putin, enflasyonla mücadelenin yalnızca Merkez Bankası'nın değil, aynı zamanda hükümetin arzı artırma çabalarının da bir sonucu olduğunu vurguladı. 2023 yılında tüketim seviyesi 2021 yılı seviyesine geri döndü. Dünya Bankası verileri, Rusya'nın satın alma gücü paritesine göre dünyanın en büyük beş ekonomisinden biri haline geldiğini ortaya çıkardı.

Ancak işgücü kıtlığı ve kapalı ihracat pazarları gibi sorunlar devam ediyor. Tam istihdam seviyesindeki işgücü piyasası kısıtlamaları ve yüksek savunma harcamaları, enflasyonu artırıyor. 2025 hedefi, ekonominin aşırı ısınmasını önlemek ve büyümeyi %1,5-2 seviyesinde tutmak. Yüksek savunma harcamaları ve petrol fiyatlarındaki belirsizlik, enflasyonu artırıyor.

Rusya, savunma üretimini artırırken nüfusun yaşam standartlarını korumayı başardı. Uygulanan yaptırımlar, Rusya'nın BRICS ve Avrasya Ekonomik Birliği ile olan ilişkilerini güçlendirdi ve küresel ekonomideki entegrasyonunu sürdürdü. Bu süreçte, Rusya'nın ekonomik direnci ve adaptasyon yeteneği öne çıktı. Rusya, savunma sanayi üretimini artırırken aynı zamanda nüfusun yaşam standartlarını korumayı ve hatta iyileştirmeyi de başardı.

Kaynak: Getty

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/russia-s-economic-growth-model-amid-the-crisis-in-ukraine>

Anahtar Kelimeler: Büyüme, Ekonomik Kriz, Rusya, Yaptırım.

2. 2025 Yılına Güçlü Başlangıç: Çin Ekonomisinde Büyüme İvme Kazanıyor / Xinhua Silk Road Information Service (Çin)

Çin ekonomisi, 2025 yılının başında sağlam sanayi performansı ve etkili makro politikaların desteğiyle istikrarlı bir başlangıç yaparak güçlü büyüme ivmesini korudu. Çin Ulusal İstatistik Bürosu'na (NBS) göre, 2025 yılının Ocak ve şubat aylarında temel

göstergelerin büyük çoğunda önemli değer artışları yaşandı. NBS Sözcüsü Fu Linghui, ilk iki ayda görülen sağlam ekonomik performansın, Çin'in yıllık olarak %5 büyümeye hedefini gerçekleştirmesi için sağlam bir temel oluşturduğunu belirtti.

2025 yılının ilk iki ayında Çin'in sanayi üretimi geçen yılın aynı dönemine göre %5,9 oranında arttı. Şubat ayında sanayi üretimi, ocak ayına kıyasla %0,51 oranında büyüdü. İki aylık dönemde ülkenin sabit varlık yatırımları toplamda 5,26 trilyon yuana (yaklaşık 734 milyar ABD doları) ulaştı. Bu rakam yıllık bazda %4,1 artarken, 2024'ün tamamında görülen büyümeye oranının 0,9 puan üzerine çıktı.

Kaynak: Wang Quanchao

Altyapı yatırımları geçen yılın aynı dönemine göre %5,6 artarken, imalat sektörüne yapılan yatırımlar %9 oranında yükseldi. Hizmet sektörü de aynı dönemde büyümeye gösterdi. Resmi üretim endeksi, geçen yılın aynı dönemine göre %5,6 artarak 2024'ün yıllık büyümeye oranından 0,4 puan daha yüksek bir seviyeye ulaştı. Tüketim malları perakende satışları, 2025'in ilk iki ayında geçen yıla kıyasla %4 oranda artarak 8,37 trilyon yuana aştı.

Çin'in ileriye dönük olarak istikrarlı ve sağlıklı ekonomik kalkınmayı sürdürmesi için birçok elverişli koşula sahip olduğunu ifade eden Fu, Çin'in Birleşmiş Milletler Sanayi Sınıflandırmasında yer alan tüm sanayi kategorilerine sahip tek ülke olduğuna ve imalat sanayi ölçeğinin üst üste 15 yıldır dünya lideri konumunda bulunduğuna dikkat çekerek, "Made in China" ürünlerinin hem iç hem dış talebi karşıladığını belirtti.

Piyasa ve tüketim açısından değerlendirmelerde bulunan Fu, Çin'in 1,4 milyarı geçen nüfusu ve 13.000 ABD dolarını aşan kişi başına GSYH'siyle büyük bir büyüme potansiyeline sahip olduğunu aktardı. Fu, geçen yıl açıklanan ilave politika paketlerinin piyasa güvenini yeniden canlandırıldığını ve ekonomik dinamizmi artırdığını belirtti. Ayrıca, ekonomik toparlanma sürecindeki fırsatların değerlendirilmesi, çeşitli makroekonomik politikaların etkin şekilde uygulanması ve kapsamlı reformların derinleştirilmesi gibi adımların, ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınma hedeflerine ulaşmasında büyük önem taşıdığını söyledi.

Erişim: <https://en.imsilkroad.com/p/344793.html>

Anahtar Kelimeler: Çin, GSYH, Sanayi, Üretim.

3. Almanya Savunması Borç Freni Reformunu Nasıl Değerlendirebilir? / European Council on Foreign Relations (Almanya)

Almanya federal parlamentosu, bir sonraki hükümetin savunma harcamalarını önemli ölçüde artırmasına izin verecek bir anayasa değişikliğini onaylamayı planlıyor. Bu değişiklikte birlikte Alman silahlı kuvvetleri, sivil savunma, siber ve bilgi güvenliği, istihbarat servisleri ve Ukrayna'ya destek için GSYH'nin %1'ini aşan gelecekteki harcamalar borç freninden muaf tutulacak. Bir sonraki Alman hükümetinin bu yeni kullanılabilir fonları akılcıca harcaması gerekecek. Almanya'nın muhtemel yeni şansölyesi Friedrich Merz, "Kıtımızda özgürlüğün ve barışın savunulması artık kaynak eksikliği nedeniyle sekteye uğramayacak" dedi. Bir sonraki hükümetin nelere odaklanması gerektiği şu şekilde belirtildi:

1. NATO'nun bölgesel ve alan bazlı savunma planlarını uygulamak. Bu, ittifakın ortak askeri kapasitesini üçte bir oranında artırması gerektiği anlamına geliyor. Bazı alanlarda özellikle kara konuşlu hava savunmalarında, mevcut sistemin dört katına çıkarılması gerekiyor.

Almanya'nın bir sonraki hükümeti, yalnızca belirli hedefleri yerine getirmeyi amaçlamamalı, aynı zamanda ABD'nin ittifaktan ani bir şekilde çekilmesine uyum sağlayacak bir altyapı kurmayı hedeflemelidir.

2. Personel ve altyapıya daha fazla yatırım yapılması gerekecek. Almanya Genelkurmay Başkanı'na göre, silahlı kuvvetler on yıl içinde 100.000 ek askeri görece hazır hale getirebilmeli. Asker sayısını en az 460.000'e çıkarmalıdır.

Askerler için konut, eğitim alanları ve ekipman stokları sağlanması gerekecek. Mevcut durumda zorlanan Almanya'nın bir sonraki hükümeti, askeri tesisleri modernize etmeli ve kapatılmış üsleri yeniden faaliyete geçirmelidir. Almanya mevcut riskleri mutlaka değerlendirmeli, aynı zamanda sanayi ya da siyasi faktörlere bağlı tekil zayıf noktalar barındırmayan bir ortak AB savunma pazarı oluşturulmasını teşvik etmelidir.

Kaynak: Wolfgang Filser

Erişim: <https://ecfr.eu/article/more-than-money-how-german-defence-can-make-the-most-of-the-debt-break-overhaul/>

Anahtar Kelimeler: Almanya, Borç Freni, Ortak Pazar, Savunma.

4. ABD'nin Birleşmiş Milletlere Sağladığı Fonlar / CATO Institute (ABD)

Federal hükümet, harcamaların hızla artması ve mevcut borçların yükselmesiyle birlikte mali bir fırtınaya doğru ilerliyor. ABD Hazine Bakanlığı'nın son verilerine göre, mevcut mali yılın ilk beş ayında bütçe açığı 1,1 trilyon doları aştığı ve harcamaların geçen yılın aynı dönemine kıyasla %13 oranında arttığı tespit edildi. Tasarruf sağlanabilecek alanlardan birisi, ABD'nin bazı Birleşmiş Milletler (BM) ajanslarına verdiği desteği kesmektir. Bir diğer seçenek ise, New York'taki BM merkezinin finansal şartlarını yeniden müzakere etmektir. Daha ileri düzeyde ise ABD'nin BM'den tamamen çekilmesidir.

BM'nin finansmanı üç kaynaktan sağlanmaktadır:

- **Zorunlu gelirler**, üye devletlerin her birinin “ödeme kapasitesine” göre belirlenen zorunlu katkılardır. Daha büyük veya daha yüksek gelire sahip olan ülkeler daha fazla ödeme yapar.
- **Gönüllü gelirler**, üye devletlerin ve diğer kaynakların isteğe bağlı yaptıkları katkılardır. Genellikle BM Kalkınma Programı veya Dünya Gıda Programı gibi belirli BM faaliyetleri için tahsis edilir.
- **Diğer gelirler**, ücretler, yatırım gelirleri ve üye ülkelerin katkıları dışındaki tüm diğer gelirleri içerir.

2023 yılında BM'nin toplam 67,6 milyar dolarlık gelirinin 46,4 milyar doları doğrudan üye devletlerden, geri kalan 21,3 milyar doları ise Avrupa Birliği, Dünya Bankası, şirketler ve vakıflar gibi çeşitli kamu ve özel kuruluşlardan geldi. Aynı yıl ABD, BM üye devlet finansmanının %28'ini (13,0 milyar dolar) tek başına karşıladı. BM, 46,4 milyar dolarlık üye devlet katkısını ülkelere göre ayırmasına rağmen, 21,3 milyar dolarlık diğer finansmanı ayrıntılı şekilde sınıflandırmıyor.

BM sistemi; ajanslar, fonlar, programlar, departmanlar, ofisler, organlar, işlevsel komisyonlar, bölgesel komisyonlar, yan kuruluşlar ve diğer birimlerden oluşan geniş bir ağıdır. Bu yapıya göre, BM'deki kuruluşlar dört ana organdan birine veya ikisine rapor verir: Genel Kurul, Güvenlik Konseyi, Sekreterlik ve Ekonomik ve Sosyal Konsey. BM çalışanlarının sayısı 2017'de 106.059 iken 2023'te 133.126'ya yükselmiştir. Küresel iş gücünün yalnızca %15'i Amerika kıtasında bulunmaktadır. BM Genel Merkezi New York'ta olsa da birçok BM ajansının merkezleri yaklaşık 30 farklı ülkede yer almaktadır.

Trump yönetimi, bazı BM faaliyetlerini de içeren dış yardım harcamalarını azaltmıştır. Yönetim, ABD'yi Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve İnsan Hakları Konseyi'nden (UNHRC) çekmiş ve BM Filistinli Mültecilere Yardım Ajansı'na (UNRWA) sağlanan fon yasağını uzatmıştır.

Erişim: <https://www.cato.org/blog/us-funding-united-nations>

Anahtar Kelimeler: ABD, Birleşmiş Milletler, Bütçe.

5. OECD: Küresel Büyüme 2025'te %3,1'e, 2026'da %3'e Gerileyecek / Xinhua Silk Road Information Service (Çin)

OECD'nin yayımladığı son Ekonomik Görünüm raporunda, küresel GSYH büyümesinin 2024 yılında %3,2 seviyesinden 2025'te %3,1'e, 2026'da ise %3'e gerileyeceği öngörüldü. OECD, büyümedeki aşağı yönlü revizyonun, birçok G20 ekonomisinde artan ticaret engelleri ile jeopolitik belirsizliklerin yatırım ve hane halkı harcamaları üzerinde baskı oluşturmasından kaynaklandığını belirtti. Aynı zamanda, ticaret engellerinin genişletilmesi küresel büyümeyi yavaşlatacağı ve enflasyonist baskıyı artıracığı uyarısında bulundu.

Ekonomik Görünüm raporuna göre, başlıca ekonomilerde büyümenin yavaşlaması bekleniyor. ABD'de GSYH büyümesinin, gümrük tarifesi artışlarının etkisiyle 2025'te %2,2'ye, 2026'da ise %1,6'ya gerileyeceği öngörülüyor. Euro Bölgesi'nde ise büyümenin 2025'te %1, 2026'da ise %1,2 seviyesinde kalması bekleniyor. Almanya, Fransa ve İtalya'nın 2025'te %1'in altında büyüme göstermesi beklenirken, İspanya ekonomisinin 2025'te %2,6, 2026'da ise %2,1 oranında büyüyeceği tahmin ediliyor.

Kaynak: He Canling

G20 ekonomilerinde manşet enflasyonun 2025'te %3,8'den 2026'da %3,2'ye düşmesi bekleniyor. Euro Bölgesi'nde enflasyonun 2024'teki %2,3 seviyesinden 2025'te %2,2'ye, 2026'da ise %2'ye gerileyeceği öngörülüyor. Ancak ABD'de enflasyonun 2024'te %2,5 seviyesinden 2025'te %2,8'e yükseleceği tahmin ediliyor.

OECD, enflasyonda olası bir yeniden yükselişin ya da beklenenden daha zayıf bir ekonomik büyümenin finansal piyasalarda dalgalanmalara yol açabileceği uyarısında bulundu. Ayrıca, yeni ikili gümrük tarifeleri ile artan politika ve jeopolitik belirsizliklerin, iş yatırımları ve ticaret üzerinde baskı oluşturacağı ve ticaret maliyetlerindeki artışın tüketici fiyatları üzerinde yukarı yönlü bir baskıya neden olacağı belirtildi. OECD, ticaret tarifelerinin olumsuz etkilerini hafifletmek amacıyla merkez bankalarının enflasyon risklerine karşı dikkatli olması gerektiğini vurgularken, ekonomik büyümeyi destekleyecek iddialı yapısal reformlara ihtiyaç duyulduğunun da altını çizdi.

Erişim: <https://en.imsilkroad.com/p/344782.html>

Anahtar Kelimeler: GSYH, Ekonomi, Enflasyon, Gümrük Tarifesi.

6. Enerji Fiyatlarındaki Dalgalanma Sanayiye Nasıl Etkiliyor? / Real Instituto Elcano (İspanya)

Enerji piyasalarında arz ve talep dalgalanmaları doğası gereği kaçınılmazdır ve belli bir düzeyde dalgalanma, alışılmış eğilimlerin çok ötesindedir. ABD'de bu yüksek dalgalanma eğilimi 1980'lerin ikinci yarısında ortaya çıkarken, Avrupa'da yeni bir olgu olarak yalnızca son yıllarda belirgin şekilde artış göstermiştir. 2022 yılında Rusya'nın Ukrayna'yı işgaliyle başlayan dalgalanma dönemi ise oldukça belirgindir. 2020 ile 2023 dönemi arasında yılın yarısından fazlasında ciddi dalgalanmalar kaydedilmiştir. 2001-2015 döneminde %4,6 olan dalgalanma oranı 2016-2024 arasında %15,2'ye yükselmiştir. Dalgalanmadaki artış Avrupa'da daha belirgin olurken, ABD'de çok daha hızlı bir şekilde düzelmiştir.

Kuzey Amerika'daki doğal gaz piyasası, ABD'deki geniş yerli rezerv, piyasa ve tedarik yapısı nedeniyle Avrupa'ya kıyasla daha düşük fiyatlara ve daha yüksek dalgalanmaya

sahiptir. Avrupa, enerji karmasından çok daha hızlı ve köklü biçimde doğal gaz tedarik yöntemini değiştirmiştir. 2021 yılında Avrupa doğal gaz ihtiyacının %80'ini boru hatlarıyla karşılarken, 2024 itibarıyla bu oran %50'ye kadar düşmüştür. LNG fiyatı, yakıt maliyetinin yanı sıra sıvılaştırma ve nakliye maliyetlerini de içerir.

Doğal gaz, sanayi tarafından doğrudan kullanılan bir hammaddedir ve aynı zamanda hane halkı tarafından da yoğun şekilde tüketilir. Avrupa'da üretilen elektriğin yaklaşık %20'sinde doğal gaz kullanılır. Hem fiyatlardaki artış hem de dalgalanma, özellikle enerjiye bağımlı olan Avrupa sanayisi için önemli bir sorun teşkil etmektedir. 2023 yılında sanayi, AB brüt katma değerinin (GVA) %20,6'sını oluşturmuştur. 1995-2023 arasında AB'de sanayi GVA'sı nominal olarak 3 puan gerilemiştir. Sanayi üretiminin Çin gibi ülkelere kaydırılması bu kayıpta etkili olmuştur. 1995-2022 yılları arasında Avrupa sanayisi %53 daha fazla üretim yaparken %17 daha az enerji tüketmiştir. Jeopolitik, son yıllarda başlıca ekonomik risk faktörü hâline gelmiştir. Ukrayna'daki savaş Avrupa'da büyük bir enerji krizine neden olurken AB, 2027 yılına kadar Rus fosil yakıtı ithalatını sıfırlamayı hedeflemektedir.

Kaynak: Repsol

Enerji fiyatlarındaki şiddetli dalgalanma, özellikle doğal gazda enerjiye bağımlı AB'yi ve enerji yoğun sektörlerini olumsuz etkilerken, iklim değişikliği, enerji dönüşümü ve

küresel jeopolitik gerilimler ile birleşerek sorunu kalıcı hâle getirmektedir. Bu bağlamda, geçmiş tecrübeler fiyat seviyesinden ziyade dalgalanmanın azaltılmasına odaklanılması gerektiğini göstermektedir.

Erişim: <https://www.realinstitutoelcano.org/en/analyses/the-volatility-of-energy-prices-and-its-effect-on-industry/>

Anahtar Kelimeler: Enerji, Avrupa Birliği, Rekabet Gücü, Doğal Gaz.

7. Çin'in Petrol Talebi ve Uluslararası Petrol Pazarı / The Institute of Energy Economics (Japonya)

Çin, dünyanın en büyük ham petrol ithalatçısı olurken gerçekleştirdiği ithalat hacmi ile ham petrol fiyatlarını önemli ölçüde etkilemektedir. Son yıllarda Covid-19 pandemisi ve Ukrayna Savaşı gibi etkenler ham petrol fiyatlarında ciddi dalgalanmalara yol açmış olsa da piyasanın Çin'i fiyatları düşürücü bir unsur olarak gördüğü anlaşılmaktadır. Özellikle, pandemi sonrası talebin nihayet toparlandığı ve Çin'in ekonomik yavaşlamasının daha da belirginleştiği 2024 yılında, Çin kaynaklı faktörler çoğu zaman petrol fiyatlarını aşağı çekmiştir.

IMF'ye göre, 2024 yılı itibarıyla başlıca Orta Doğu OPEC ülkeleri için gereken mali başa baş petrol fiyatları BAE için 53,9 \$/varil ile İran için 121,8 \$/varil arasında değişmektedir. En büyük üretici olan Suudi Arabistan'da ise fiyat 98 \$. Ancak Brent petrol fiyatı 2022 yılından günümüze kadar 98 \$'ı geçmezken, Suudi Arabistan'ın bütçe açığı sorunu devam etmektedir.

Orta ve uzun vadede ortaya çıkabilecek etkiler, ithalatçı ülkeler için bile ciddi bir sorun hâline gelebilir. Eğer düşük petrol fiyatları devam ederse, yüksek maliyetli üreticiler üretimi azaltmak zorunda kalacak ve bu durum, düşük maliyetli Orta Doğu OPEC üreticilerine olan bağımlılığı artıracaktır. Orta Doğu üreticilerinin piyasa payı artarsa, petrol fiyatları bölgedeki jeopolitik risklere karşı daha hassas hâle gelecektir. Öte yandan, rafine petrol ürünleri söz konusu olduğunda, Çin Süveyş'in doğusundaki en büyük

ihracatçıdır. Ancak hâlihazırda bir rafineri kapasitesi fazlası söz konusudur ve 2024 itibarıyla rafineri kullanım oranlarının %80'in altına düştüğü tahmin edilmektedir. Uluslararası Enerji Ajansı'na (IEA) göre 2030 yılına kadar rafine ürün kapasitesine günlük 921.000 varil daha ekleneceği öngörülmektedir. Eğer Çin'de iç talep büyümese, bu durum muhtemelen ihracat odaklı bir üretim artışını teşvik edecektir.

Eğer ürün fiyatları düşerse, bu ithalatçı ülkeler için olumlu bir gelişme olabilir; ancak Japonya dahil Asya'daki rafineri endüstrileri için zayıf ürün pazarı ciddi bir sorun hâline gelebilir. Japonya'nın rafineri kapatma süreci, ürün talebindeki azalmadan daha hızlı gerçekleşirse, ülkenin rafine ürünlerde ithalata bağımlılığı artacaktır. Bu durumda Japonya, petrol arzı konusunda yeni bir risk türüyle, yani Çin menşeli ürünlere olan bağımlılıkla karşı karşıya kalabilir.

Erişim: <https://eneken.ieej.or.jp/data/12389.pdf>

Anahtar Kelimeler: Petrol, Üretim, İhracat, Ticaret, Risk.

8. Avrupa Birliği'nin Savunma Sanayisini Güçlendirme Çabaları / RKK-ICDS (Estonya)

Rusya-Ukrayna savaşının etkileri ABD ile stratejik önceliklerdeki farklılaşma nedeniyle hız kazanmış durumdadır. Ancak bu süreçte karşılaşılan temel zorluklar, Avrupa'nın savunma alanındaki bağımlılıklarını ve yapısal sorunlarını ortaya koyuyor. AB üyesi ülkelerin savunmaya yönelik harcamaları önemli ölçüde halen ABD'ye bağımlıdır. Paylaşılan son verilere göre, Haziran 2022 ile Haziran 2023 arasındaki dönemde yapılan silah alımlarının %63'ü ABD'den gerçekleşmiştir. Aynı şekilde, 2021 yılında ABD'nin Afganistan'dan çekilme kararı sırasında Avrupa'nın stratejik hava taşıma kapasitesindeki yetersizlikler de dikkat çekici bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Bu sorunlara çözüm üretmek amacıyla AB, 2023 yılında iki önemli mekanizmayı hayata geçirmiştir. EDIRPA (Ortak Satın Alma Yasası ile Avrupa Savunma Sanayii Güçlendirmesi) adlı program, 310 milyon avroluk bütçesiyle en az üç üye ülkenin ortak savunma alımı yapmasını teşvik ediyor. ASAP (Mühimmat Üretimini Destekleme Yasası) ise 500 milyon

avroluk kaynak ayırarak 2025 sonuna kadar yıllık 2 milyon mermi üretim kapasitesine ulaşmayı hedefliyor.

Daha kapsamlı bir adım olarak 2024 yılı mart ayında sunulan Avrupa Savunma Sanayi Stratejisi (EDIS), uzun vadeli bir dönüşüm vizyonu ortaya koyuyor. Bu stratejiye göre, 2030 yılına kadar üye ülkelerin savunma bütçelerinin yarısının AB içinden harcanması ve ekipman alımlarının en az %40'ının iş birliği içinde yapılması planlanıyor. EDIS'i desteklemek üzere oluşturulan 1,5 milyar avroluk EDIP (Avrupa Savunma Sanayii Programı) ise 2025-2027 döneminde araştırma-geliştirme faaliyetlerini ve ortak tedarik süreçlerini finanse edecek.

Kaynak: Scanpix

Ancak bu çabalar önünde önemli engeller bulunuyor. Savunma harcamalarındaki dengesizlik dikkat çekici; Batı Avrupa ülkelerinin çoğu (Belçika %1,3, İspanya %1,3, İtalya %1,5) NATO'nun GSYH'nin %2 hedefini karşılayamazken, Doğu Avrupa ülkeleri (Baltık devletleri, Polonya) bu oranı uzun süredir aşıyor. Savunma sanayisinin parçalı yapısı, bürokratik engeller ve "Avrupa menşeli ürünlere öncelik" konusundaki anlaşmazlıklar da diğer önemli sorunlar arasında yer alıyor.

Sonuç olarak, AB'nin savunma sanayisindeki dönüşüm çabaları hem iç iş birliğinin güçlendirilmesine hem de ABD ile stratejik ilişkilerin geleceğine bağlı görünüyor. Özellikle 2025 yılında yaşanacak gelişmeler ve alınacak kararlar, Avrupa'nın savunma alanındaki geleceğini şekillendirecek kritik bir dönüm noktası olabilir.

Erişim: <https://icds.ee/en/eu-defence-series-strengthening-the-industry/>

Anahtar Kelimeler: AB, Savunma, Harcama, GSYH.

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

B. POLİTİKA

1. Trump'ın Yemen'deki Husi Operasyonları: Hedefler ve Sonuçlar / Foreign Policy (ABD)

ABD Başkanı Donald Trump, Yemen'de İran destekli Husilere yönelik askeri operasyonlarını artırıyor. Husiler, ABD tarafından bölgesel barışı, İsrail'in güvenliğini ve küresel ticareti tehdit eden bir militan grup olarak tanımlanıyor. ABD kuvvetleri, Kızıldeniz yakınlarında Husilere ait radar sistemleri, mobil roket rampaları, dron üsleri ve eğitim kampları gibi hedeflere yönelik onlarca saldırı gerçekleştirdi.

ABD yönetimi, Husilerin küresel deniz ticaretini engelleme yeteneklerini zayıflatmayı hedefliyor. Ayrıca, İran'a karşı "maksimum baskı" kampanyasının bir parçası olarak, Husilere verdiği destek ve silahlar nedeniyle İran'a güçlü bir mesaj göndermek istiyor. ABD Savunma Bakanlığı sözcüsü Sean Parnell ise bu saldırıların "anavatanı savunmak" amacıyla gerçekleştirildiğini ifade ediyor.

Kaynak: Reuters

ABD'nin Husilere yönelik artan operasyonları ve İsrail'in Filistin'de saldırılarına yeniden başlaması bölgede daha geniş bir çatışma ortamına yol açtı. Husiler, İsrail ve Batı hedeflerine yönelik füze ve dron saldırıları düzenlemeye devam ederken, İsrail Savunma Kuvvetleri gerçekleşen saldırılara karşı yüksek alarm pozisyonuna geçti.

2023 yılı sonbaharında başlayan İsrail-Filistin savaşının hemen ardından Husiler, dünyanın en önemli su yollarından biri olan Süveyş Kanalı girişindeki ticari gemilere yönelik saldırılar başlattı. Bu saldırılar, ticaret gemilerini daha uzun ve maliyetli bir rota olan Afrika çevresine yönlendirdi. ABD, İngiltere ve Avrupa Birliği, Kızıldeniz çevresindeki deniz yollarını koruma altına aldı. Trump yönetimi, bu operasyonları "denizcilik özgürlüğünü" sağlama amacıyla yürüttüğünü belirtti.

Bazı uzmanlar, artan askeri operasyonların Husileri kontrol altına alıp alamayacağı konusundaki şüphelerini dile getiriyor. ABD Deniz Harp Okulu'ndan Profesör James Holmes, deniz hava gücünün karada konuşlanmış devlet dışı aktörleri korkutma konusundaki etkinliğini sorguluyor. Ayrıca, bu operasyonların Pasifik'te olası bir savaş için gerekli olan pahalı mühimmat stoklarını tüketmesi, ABD'nin sınırlı kaynaklarının en iyi şekilde kullanılıp kullanılmadığı sorusunu gündeme getiriyor.

Erişim: <https://foreignpolicy.com/2025/03/18/trump-houthi-strikes-yemen-israel/>

Anahtar Kelimeler: ABD, Çatışma, Savaş.

2. Boğazda Köprü Kutmak: Avrupa ve Türkiye / European Council on Foreign Relations (Almanya)

Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin ardından Ankara, boğazları "savaşan güçlerin" savaş gemilerine kapatmak için Montrö Sözleşmesi'ne başvurdu. Karadeniz'de bulunan savaş gemilerinin (Rusya ve Ukrayna dahil) kapatma sonrasında kendi limanlarına dönmelerine izin veren istisnaya rağmen Türkiye, geçiş yasağı kapsamını daha da genişleterek Türk boğazlarını Rusya, Ukrayna ya da NATO'ya ait tüm ülkelerin askeri gemilerine kapattı. Bu durum Rusya'nın Karadeniz Filosunu takviye edememesine ve Ukrayna saldırılarına karşı savunmasız kalmasına neden oldu. Ancak bu durum aynı zamanda denize kıyısı olmayan ülkelerden NATO savaş gemilerinin Ukrayna'ya yardım etmek için Karadeniz'e giremeyeceği anlamına da geliyordu.

Rusya ile Türkiye'nin yakınlaşması, Türkiye'nin Batı'dan uzaklaşmasıyla aynı döneme denk geldi. AB yetkilileri Türkiye'yi önemli bir stratejik sorun olarak gördü ve Türkiye'nin

iddialı politikalarını kontrol altında tutmaya odaklandı. Türkiye için de durum farklı değildi. Avrupa'nın, Şubat 2015'ten itibaren uyguladığı silah ambargoları Türkiye'yi rahatsız etti.

Soğuk Savaş sonrası dönemde, Karadeniz'e kıyısı olan ülkeler arasındaki siyasi ittifaklar değişti. Bulgaristan ve Romanya NATO ve AB üyesi olurken, Gürcistan, Moldova ve Ukrayna Batı'ya daha fazla yakınlaşma arayışına girdi. Bu durum, Rusya'nın NATO ve Batı'nın artan etkisine karşı önlem almasına yol açtı. Moskova, 2008'de Gürcistan'ı işgal etti. 2014'te ise Kırım'ı ilhak etti ve bölgedeki askeri varlığını artırdı.

Ancak Ukrayna'nın saldırıları, Rusya'nın Karadeniz Filosu'na ağır kayıplar verdirdi ve güç dengesi Türkiye'ye kaydı. Türkiye, Ukrayna savunmasını desteklemek için SİHA ve savunma ekipmanları sağladı ve NATO ile bölgesel istikrarı destekleyen iş birliğini artırdı. Ankara ve Moskova arasındaki ilişkiler, bölgesel rekabete rağmen kontrollü bir şekilde sürdürüldü. Türkiye, Batı'nın taleplerinden çok, Rusya ile hassas güç dengesini korumaya öncelik verdi.

Türkiye-AB ilişkileri, güvenlik ve bölgesel politikalar konusundaki ayrışmalar nedeniyle geriledi ve Türkiye'nin AB üyelik süreci fiilen askıya alındı. Rusya'nın işgalinin ardından Türkiye ile Batı arasındaki ilişkiler iyileşse de Ankara'nın Rusya ile ticareti sürdürmesi Avrupa'da rahatsızlık oluşturdu. Ancak Türkiye, Ukrayna'ya savaşın başında önemli askeri yardımlar sağlayarak NATO içinde özel bir konum kazandı.

ABD ve Avrupa, Karadeniz'de uzun süre ortak bir güvenlik stratejisi geliştiremedi. Ancak Ukrayna işgali, ABD ve Avrupalı yetkilileri bölge için bir strateji oluşturmaya zorladı. Karadeniz artık Avrupa güvenliğinin yeni ağırlık merkezi haline geldi. Avrupa'nın güç parçalanmasını yönetmesi, savaş sonrası Rusya'yı sınırlandırması, değişen askeri dengeleri ele alması ve bölgedeki çok sayıda krizle başa çıkması için uzun vadeli stratejik bir vizyona ihtiyacı var.

Türkiye, artık Batı'nın yönlendirmesine açık bir ortak olmaktan çıkıp, kendi bölgesel gücünü inşa etmeye çalışan bağımsız bir aktör haline gelmiştir. AB, Türkiye ile ortak çıkar alanlarını belirlemeli ve stratejik karşılıklı bağımlılığını teşvik etmelidir. Karadeniz, bu

yeni iş birliğinin temellerinden biri olabilir ve Türkiye ile AB ilişkilerinin yeni bir çerçevede şekillenmesine olanak sağlayabilir.

Kaynak: Cemal Yurttaş

Erişim: <https://ecfr.eu/publication/bridging-the-bosphorus-how-europe-and-turkey-can-turn-tiffs-into-tactics-in-the-black-sea/>

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, ABD, Karadeniz, NATO, Türkiye.

3. Rusya-ABD Nükleer Diyaloğu: Ukrayna Krizi ve Nükleer Silah Kontrolünün Geleceği / Valdai Discussion Club (Rusya)

Rusya ve ABD arasında Ukrayna krizi üzerine devam eden müzakereler, stratejik istikrar ve nükleer silah kontrolü gibi diğer alanlarda da yeniden yapıcı bir diyalog kurulması umutlarını canlandırdı. Ancak, bu tür bir diyalog için gerekli siyasi ön koşullar ve parametreler henüz net değil. Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'un da belirttiği gibi, taraflar "uçurumun kenarından geri adım atmaya başladı". Ancak, bu süreç uzun ve zorlu olacak gibi görünüyor.

Ukrayna Krizi ve Nükleer Riskler:

Ukrayna'daki çatışma, mevcut zorlukları daha da şiddetlendirdi ve yeni tehlikeli dinamikler oluşturdu. Ukrayna, Batı'dan füze sistemleri aldı ve bu sistemlerin kullanımı NATO ülkelerinin teknik ve istihbarat desteğiyle gerçekleşti. Rusya, bu duruma karşılık olarak Belarus'ta nükleer silahlar konuşlandırdı ve nükleer doktrininde değişiklikler yaptı. Ancak Rusya, şimdiye kadar nükleer çatışmaya gitme konusunda kendini frenledi. Buna rağmen, Rusya ile NATO arasında büyük bir silahlı çatışma riski devam etmekte.

ABD ve Rusya Arasında Yeni Bir Diyalog Umudu:

Rusya ve ABD arasındaki müzakereler, gerilimi azaltma konusunda bir umut ışığı oluşturdu. Ancak, taraflar arasındaki görüş ayrılıkları derin ve müzakerelerin sonuçlanması oldukça zorlu olacak. ABD'nin Ukrayna konusunda uzlaşmaya varması ve bu anlaşmanın sürdürülmesi, nükleer silahlar da dahil olmak üzere kontrolsüz bir çatışma riskini azaltabilir.

Nükleer Silahların Geleceği:

ABD, önceki yönetimler tarafından başlatılan nükleer güçlerin modernizasyon sürecini sürdürecektir. Ancak, Soğuk Savaş dönemindeki gibi tam kapsamlı bir nükleer silahlanma yarışı beklenmiyor. Bunun yerine, nükleer silahların niteliksel olarak geliştirilmesine odaklanılacak. Özellikle orta ve kısa menzilli füze sistemleri alanında istikrarsızlık devam edecek. ABD'nin Avrupa'da yeni füze sistemleri konuşlandırma olasılığı yüksek, ancak bu durum Rusya'nın karşı önlemler almasına neden olabilir.

Çin ve Diğer Bölgesel Dinamikler:

ABD, Çin'i yeni bir güvenlik mimarisine dahil etmeye çalışacak ancak Pekin, nükleer caydırıcılık konusunda kısıtlayıcı rejimlere katılmaya karşı isteksiz. Kuzey Kore, fiili bir nükleer güç haline geldi ve Kore Yarımadası'nda nükleer silahsızlanma çabaları için fırsat penceresi kapandı. İran nükleer programı konusunda ise, ABD'nin 2018'de Nükleer Anlaşma'dan (JCPOA) çekilmesi, bu alanda çok taraflı diplomasi şansını azalttı.

Nükleer silahlar, Rusya'nın güvenliği ve egemenliği için kritik öneme sahip olmaya devam edecek. Ancak hem nükleer hem de nükleer olmayan silahların gelişimi, caydırıcı unsurların azalma riskini de beraberinde getiriyor. Rusya ve ABD arasında yeni bir

nükleer silah kontrol mimarisi oluşturulması şu an için mümkün görünmüyor. Bu nedenle küresel güvenlik, güç dengesi üzerinden şekillenmeye devam edecek.

Kaynak: Reuters

Erişim: <https://valdaiclub.com/a/highlights/nuclear-disarmament-the-end-of-history/>

Anahtar Kelimeler: ABD, NATO, Nükleer Silah, Caydırıcılık.

4. Pakistan'ın İttifak Arayışı: Türkiye ile Gelişen Stratejik Ortaklık / Centre for Air Power Studies (Hindistan)

Pakistan, yüksek borç rakamları ve dış yardımlara olan bağımlılığı nedeniyle ciddi ekonomik sorunlar ile mücadele etmekte. Ülkedeki ekonominin yanı sıra güvenlik durumu da oldukça zorlu; Tehrik-i-Taliban Pakistan (TTP), güvenlik personelinin hedef alan terör saldırıları düzenlemektedir.

Ülkedeki bazı ayrılıkçı grupların TTP ile iş birliği yaptığına dair haberlerin yayılması güvenlik endişelerini artırdı. Dış politikada ise, eski Başbakan İmran Khan döneminde Pakistan'ın dış ilişkileri ciddi yara aldı ve özellikle ABD ile olan ilişkiler gerildi. Pakistan'ın Türkiye ve Malezya ile alternatif bir ittifak kurma yönündeki duruşu ise, Suudi Arabistan tarafından hoş karşılanmadı.

Pakistan ile Türkiye arasındaki ilişkiler zaman içinde, iki ülkenin paylaştığı stratejik çıkarlar ve ideolojik yakınlık temelinde evrim geçirmiştir. Türkiye ile Pakistan, ekonomik ve savunma alanlarında istikrarlı bağlara sahip olmuş, savunma teknolojileri ve ortak projeler üzerinde iş birliği yapmıştır. Türkiye, Pakistan'ın F-16 savaş uçaklarını modernize etme sürecinde aktif rol almış, Bayraktar TB2 ve Akıncı dâhil olmak üzere gelişmiş insansız hava araçları tedarik etmiştir. 2016 yılında, Pakistan Donanması'na ait Agosta 90-B denizaltılarının ömür uzatma modernizasyonu için Türk firması STM ile bir anlaşma imzalandığı bildirilmiştir.

Kaynak: CAPS

Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan 2025 yılı şubat ayında Pakistan'ı ziyaret etti ve Türkiye-Pakistan Yüksek Düzeyli Stratejik İş Birliği Konseyi'nin yedinci toplantısına katıldı. Ziyaret kapsamında iki ülke arasında 24 anlaşma ve mutabakat zaptı imzalandı. Bu anlaşmalar; savunma, istihbarat, ticaret, turizm, bilim ve teknoloji gibi çok çeşitli alanlardaki iş birliğini öne çıkardı. Erdoğan, iki ülke arasındaki ticaret hacminin 5 milyar ABD dolarına çıkarılmasının hedeflendiğini açıkladı.

Pakistan, ittifaklarını genişletmeye, yeni ilişkiler kurmaya ve mevcut bağlarını güçlendirmeye çalışmaktadır. Türkiye ile gelişen ilişkisi, Pakistan'ın savunma modernizasyonuna ve stratejik konumlanmasına katkı sağlayacaktır. Pakistan, her ne

kadar Çin'den düzenli olarak savunma ekipmanları temin etse de ordusunun savunma ithalatı kanallarını çeşitlendirmeye istekli görünüyor.

Erişim: <https://capsindia.org/pakistans-quest-for-alliances-and-evolving-relationship-with-turkiye/>

Anahtar Kelimeler: Savunma Sanayi, Dış Politika, Pakistan, Türkiye.

5. Tacikistan-Kırgızistan: Sınır Kararıyla Yeni Dönem Başlıyor / Valdai Discussion Club (Rusya)

12-13 Mart tarihleri arasında Tacikistan Cumhurbaşkanı İmamali Rahman, Kırgızistan'a resmi bir devlet ziyareti gerçekleştirdi. Bu ziyaret sırasında Duşanbe ve Bişkek, çözilemeyen devlet sınırları sorununa son verdi. İki ülke arasında varılan anlaşma, Asya'daki bölgesel iş birliği açısından 2025 yılının en önemli olayı olarak nitelendirilebilir. İmzalanan Devlet Sınırı Anlaşması, Tacikistan ve Kırgızistan arasındaki 32 yıllık diplomatik ilişkiler tarihinde kilit bir belge olarak kabul edilebilir. Sınırdaki iki kontrol noktası şimdiden açılmış, Duşanbe ile Bişkek arasındaki doğrudan uçuşlar yeniden başlatılmıştır.

Sınır sorunu, her iki ülkenin de dış politika fırsatlarını sınırlandırıyor ve Orta Asya'daki bölgesel iş birliği formatına uyum sağlamıyordu. Ülkeler, siyasi irade göstererek sorunu çözmek için üç temel ilkeyi benimsedi:

1. Varılan anlaşmalara uyum.
2. Karşılıklı taviz verme isteği.
3. Birbirlerinin ulusal çıkarlarını tanıma ve anlama.

Küresel çerçevede bu anlaşma ilk olarak, Tacikistan ve Kırgızistan açısından temel bir öneme sahiptir. Duşanbe ve Bişkek arasındaki sınır sorununun tamamen ikili müzakereler yoluyla, üçüncü ülkelerden veya uluslararası ve hükümetler arası kuruluşlardan herhangi bir arabulucu olmadan çözümlenmesi, bu anlaşmanın kritik yönlerinden biridir.

Bu anlaşmanın Orta Asya'daki entegrasyon süreçleri açısından bölgesel önemi ve etkisi bulunuyor. Orta Asya ülkelerinin karşı karşıya olduğu riskler ve tehditler hem iç hem de

dış boyutlara sahip. Tacikistan ve Kırgızistan'ın belirsiz devlet sınırları meselesi, bölgesel güvenliğe yönelik en büyük tehditlerden birisiydi. Bu anlaşmayla birlikte, Orta Asya'daki beş ülkenin tamamı sınırlarını yasal olarak resmileştirmiştir.

Anlaşma, yakın gelecekte ikili iş birliğinin güçlenmesi ile insanların ve sermayenin serbest dolaşımı üzerinde önemli bir etkiye sahip olacaktır. Bunlara ek olarak, stratejik, siyasi, ticari ve ekonomik, su, enerji, ulaştırma ile kültürel ve insani boyutlar da dikkate alınmalıdır. Tüm bu unsurlar, her iki ülkenin güvenlik potansiyelini daha da güçlendirecektir.

Kaynak: Reuters

Duşanbe ve Bişkek arasındaki ilişkiler yükselişe geçerken, dikkat edilmesi gereken bazı hususlar vardır. Bu hususlar;

- Mecazi anlamda, Tacikistan ve Kırgızistan arasındaki iş birliği için bir “balayı” dönemi başlamıştır. Bu fırsatın kaçırılmaması ve devletlerarası ilişkilerin yeniden inşası ve güçlendirilmesi için en uygun koşullardan en iyi şekilde yararlanılması büyük önem taşıyor.
- Tacikistan ve Kırgızistan, kapsamlı bir ikili ilişkiler anlaşması imzalayarak birçok alanda iş birliğinin temelini atmıştır. Bundan sonra, tüm sorunlu noktaların çözümüne odaklanmak ve “komşuyla sıfır sorun” ilkesini benimsemeleri gerekiyor.

- Sınır çatışmaları konusunda, her iki ülkenin medyasında olumsuz içerik üretilmiştir. Bu imajın pozitifte dönmesi için yoğun bir çaba gerekiyor.

Erişim: <https://valdaiclub.com/a/highlights/tajikistan-and-kyrgyzstan-border-decision/>

Anahtar Kelimeler: Sınır Sorunu, Orta Asya, Tacikistan, Kırgızistan.

6. İsrail'in Ateşkesi Bozması ve Artan Şiddet / Al-Monitor (ABD)

İsrail, iki ay süren ateşkesi bozarak Gazze Şeridi'ne yoğun hava saldırıları başlattı. Bu saldırılar, ocak ayında Mısır, Katar ve ABD'nin arabuluculuğuyla sağlanan ateşkesin ardından geldi. Filistin Sağlık Bakanlığı, saldırılarda en az 404 kişinin öldüğünü ve 500'den fazla kişinin yaralandığını bildirdi. İsrail Başbakanı Netanyahu, rehineler nedeniyle askeri operasyonların yeniden başladığını açıkladı. Filistin ise İsrail'i ateşkesi ihlal etmekle suçladı.

Uluslararası Tepkiler ve Kınamalar:

İsrail'in Gazze'deki saldırıları uluslararası toplumda geniş çapta kınandı. Suudi Arabistan, Mısır, Katar, Ürdün, Türkiye, İran, Rusya ve Çin, İsrail'in eylemlerini sert bir şekilde eleştirdi.

Suudi Arabistan: İsrail'in savunmasız sivillerle dolu bölgeleri doğrudan bombalamasını şiddetle kınadı ve uluslararası insan hukukuna en ufak bir saygı göstermediğini belirtti.

Mısır, Katar, Ürdün ve Türkiye: İsrail'in eylemlerini "ateşkes anlaşmasının açık bir ihlali" ve "bölgenin istikrarı için ciddi sonuçlar doğurabilecek tehlikeli bir tırmanış" olarak nitelendirdi. Ateşkesin yeniden sağlanması ve bölgede kalıcı barışın tesisi için uluslararası topluma çağrıda bulunuldu.

İran: İsrail'i "Filistin halkına karşı soykırım ve etnik temizlik" yapmakla suçladı ve ABD'nin İsrail'e yeşil ışık yaktığını iddia etti.

Rusya: İsrail'in Gazze'ye yönelik son saldırılarından "derin üzüntü" duyduğunu belirtti ve "sivillerin ölümüne yol açan her türlü eylemi" kınadı.

Çin: İsrail ve Filistin arasındaki durumdan "büyük endişe" duyduğunu ifade etti ve ateşkesin yeniden uygulanmasını umduğunu belirtti.

Kaynak: Omar Al-Qattaa

Erişim: <https://www.al-monitor.com/originals/2025/03/over-400-killed-gaza-israel-breaks-ceasefire-ben-gvir-returns-cabinet>

Anahtar Kelimeler: Ateşkes, Filistin, İsrail.

7. Türkiye ile Stratejik Ortaklık: NATO'nun Geleceği İçin Neden Önemli? / RAND Corporation (ABD)

Avrupa Birliği, savunma kapasitesini güçlendirmek için iç kaynaklara yatırım yaparken, sınır ötesindeki müttefiklerle de iş birliğini artırmak zorundadır. Bu bağlamda Türkiye, NATO için kritik bir ortaktır. Türkiye, Batı ile her zaman kolay bir müttefik olmasa da özellikle Ukrayna'ya askeri destek sağlama ve Karadeniz'de Rusya'nın hareketlerini kısıtlayan Montrö Sözleşmesi'ne uyma gibi konularda NATO'nun çıkarlarıyla uyumlu hareket etmiştir. Türkiye'nin Rusya'ya karşı tarihsel güvensizliği ve jeopolitik çıkarları, onu NATO ile iş birliğine itmektir.

Türkiye, NATO'nun ikinci büyük ordusuna sahip olması, gelişmiş savunma sanayisi ve Avrupa dışı bölgelerdeki diplomatik etkisiyle ittifak için önemli bir katkı sunmaktadır. Bayraktar TB2 gibi yerli üretim silahlar, maliyet etkinliği ve savaş alanındaki etkisiyle dikkat çekmektedir. Ayrıca Türkiye, Afrika, Orta Doğu ve Güneydoğu Asya'daki bağlantılarıyla NATO'nun bu bölgelerdeki etkisini artırabilir.

NATO-Türkiye ilişkilerini derinleştirmek için Avrupalı liderler, Türkiye'yi Batılı değerlere sahip bir müttefik olarak görmekten vazgeçmeli ve bağımsız bir güç olarak hareket etme arzusunu kabul etmelidir. Türkiye'nin AB üyeliği konusundaki belirsizlik, ilişkilerde gerginliğe neden olmaktadır. Bunun yerine, Türkiye'nin İsviçre veya Norveç gibi Avrupa ile yakın ama bağımsız bir ortaklık modeline odaklanması gerektiği belirtilmiştir.

Kaynak: Elizabeth Frantz

Türkiye, demokratik gerileme ve insan hakları ihlalleri gibi sorunlara rağmen, Rusya'nın saldırganlığını engelleme, Suriye'yi stabilize etme ve NATO'nun küresel etkisini genişletme konularında vazgeçilmez bir rol oynamaktadır. Son dönemdeki savunma görüşmelerinde Türkiye'nin yer alması, ilişkilerin geliştirilmesi için bir fırsat sunmaktadır. NATO, Türkiye'yi isteksiz bir ortak değil, stratejik bir müttefik olarak görmeli ve bu ilişkiyi yeniden tanımlamalıdır.

Erişim: <https://www.rand.org/pubs/commentary/2025/03/turning-towards-turkey-why-nato-needs-to-lean-into.html>

Anahtar Kelimeler: AB, Bayraktar TB2, NATO, Türkiye.

8. Trump-Putin Görüşmesi: Umutlar, Hayal Kırıklıkları ve Cevapsız Sorular / Centre for Strategic International Studies (ABD)

Trump ve Putin, 18 Mart'ta uzun bir telefon görüşmesi yaptı. Bu görüşme, Ukrayna ile yapılan ve Başkan Zelensky'nin 30 günlük bir ateşkesi kabul ettiği ABD toplantısının ardından gerçekleşti. Her iki lider de bu çatışmanın kalıcı bir barışla sona ermesi gerektiği konusunda mutabık kaldılar. Görüşmeler dostane görünüyordu.

Putin, daha yakın vadeli sorunlara odaklanırken Ukrayna'nın boyun eğdirilmesine yönelik sert taleplerini kısmen yumuşattı. Kremlin'in açıklamasında ise Rusya ve Ukrayna arasında 19 Mart'ta yapılması planlanan esir takasına da vurgu yapıldı. Liderler ayrıca ABD ile Rusya arasındaki ikili ilişkilerin iyileştirilmesi gerekliliğini de vurguladılar.

Rusya, özellikle ABD'deki bazı diplomatik faaliyetlerini yeniden canlandırma konusunda istekli görünüyor. Örneğin, San Francisco ve Seattle'da kapatılan konsolosluklarını yeniden açmayı hedefliyor. Rusya ve Ukrayna savaşın kimin tarafından başlatıldığı konusunda anlaşmazlık içinde olsa da neredeyse tüm Batılı gözlemciler sebepsiz işgal nedeniyle Rusya'yı suçluyor. Rusya'nın en düşük hedefi, işgal ettiği dört bölge üzerinde tam kontrol sağlamak ve Ukrayna'nın askerden arındırılmasını içermektedir.

Büyük hedefi ise Ukrayna'da bir tür rejim değişikliği ve Rusya yanlısı bir başkanın seçilmesidir. Öte yandan Ukrayna, tüm topraklarını geri almayı, NATO'dan güvenlik garantileri edinmeyi, tazminat ödenmesini ve savaş suçlarına ilişkin hesap sorulmasını talep ediyor. Liderler, barış sürecinin enerji ve altyapı ateşkesiyle başlayacağını, ardından Karadeniz'de denizcilik ateşkesinin uygulanmasına yönelik teknik müzakereler, tam ateşkes ve kalıcı barış konularında ilerleme sağlanacağını kabul ettiler.

Bu sürecin en önemli unsuru; Ukrayna'nın kabul ettiği 30 günlük ateşkes gerçekleşmeyecek. Bunun yerine, yalnızca enerji altyapısına yönelik saldırıların durdurulmasını içeren sınırlı bir ateşkes uygulayacak. Ukrayna'nın bu anlaşmayı kabul edip etmeyeceği ve tarafların belirlenen şartlara uyup uymayacağı henüz belirsiz.

Ancak, askeri hedeflere yönelik saldırıların muhtemelen devam edeceği ve cephe hatlarında bir değişiklik olmayacağı öngörülüyor. Bir sonraki öncelik ise Karadeniz'deki denizcilik ateşkesi olacak. Bu durum, Ukrayna'nın tahıl sevkiyatları üzerindeki baskıyı

hafifletecek. Aynı zamanda Rusya, Ukrayna'nın deniz kuvvetlerine yönelik saldırılarından bir nebze olsun kurtulmuş olacak.

Kaynak: Chip Somodevilla

Bu süreçte karşılaşılabilecek tehlikeler arasında, Putin'in bu tür görüşmeleri süresiz olarak uzatarak ABD hükümetine bir başarı gibi sunulabilecek bazı kazanımlar sağlarken, aynı zamanda önemli bir ilerleme kaydedilmeden Ukrayna topraklarını adım adım ele geçirmeye devam etmesi yer alıyor.

Liderler ayrıca, Orta Doğu'yu gelecekteki çatışmaları önlemek için potansiyel iş birliği alanı olarak ele aldılar. Bunun yanı sıra, stratejik silahların yayılmasının durdurulması gerektiğini vurguladılar ve en geniş kapsamda uygulanmasını sağlamak amacıyla diğer aktörlerle iş birliği yapacaklarını belirttiler.

ABD, Rusya'nın, savaş sırasında sağladıkları maddi destek karşılığında, nükleer teknolojiyi Kuzey Kore ve İran'a transfer etmesinden endişe duyuyor. Son haftalarda, Güney Kore, Polonya, Japonya ve hatta Almanya gibi ülkelerde kendi nükleer kapasitelerini geliştirme fikri giderek daha fazla dile getiriliyor, çünkü ABD'nin nükleer şemsiyesi artık eskisi kadar güvenilir görünmüyor.

İki lider, ABD ile Rusya arasında gelişmiş bir ikili ilişkinin gelecekte büyük faydalar sağlayacağı konusunda da mutabık kaldılar. Bu, barış sağlandıktan sonra büyük ekonomik anlaşmaları ve jeopolitik istikrarı beraberinde getirecektir.

Erişim: <https://www.csis.org/analysis/trump-putin-phone-call-some-promise-some-disappointments-and-many-questions>

Anahtar Kelimeler: Rusya-Ukrayna Savaşı, Karadeniz, Ateşkes, Nükleer Silah, NATO.

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

C. ÇEVRE

1. Ormanları Korumak: Gıda Güvencesi, İklim ve İnsan Refahı İçin Hayati Bir Zorunluluk / Stockholm Environment Institute (İsveç)

Ormanlar, dünya kara yüzeyinin yaklaşık %30'unu kaplar. Havadaki karbondioksiti emer ve sera gazı seviyelerini azaltır. Bu ekosistemler biyolojik çeşitliliği sürdürür, gıda sistemlerini destekler ve iklim değişikliğini hafifletir; dolayısıyla gezegenin ve insan sağlığının korunmasında temel bir role sahiptir. Ancak günümüzde ormanlar büyük tehditlerle karşı karşıya. Tarım, kentleşme ve sanayide yaşanan büyüme kaynaklı ormansızlaşma hızlanıyor ve bu hayati ekosistemleri tehlikeye atıyor.

Doğu Afrika ve Güneydoğu Asya'da hızla gelişen şehirlerde yapılan araştırmalar, yol kenarındaki ağaçların serinlik, gölge ve daha temiz hava sağlayarak sağlık ve refahı artırdığını ortaya koyuyor. İklim direncinin ötesinde, şehir ağaçları yağmur suyunu yönetmeye yardımcı olarak yüzey suyu taşkınlarının riskini ve maliyetini azaltıyor. Beton ve asfalt yüzeylerinin yüksek sıcaklıklar oluşturduğu "kentsel ısı adası etkisini" hafifletiyorlar. Şehirlerde ağaçları yönetmek planlamacılar ve mühendisler için zorluklar barındırsa da sağlıklı, mutlu ve dirençli kentsel alanlar oluşturma açısından sundukları faydalar çok önemlidir.

Kaynak: Wysiaty

Ağaçlar, tarım arazilerini iyileştirip tarımın etkilerini azaltmaya yardımcı olsa da küresel ticaret ve ekonomik değişimlerin tetiklediği artan gıda talebi ormansızlaşmayı ve biyolojik çeşitlilik kaybını hızlandırmakta. Kentsel ağaçlar yalnızca yeşil alan oluşturmakla kalmaz, aynı zamanda gıda güvenliğini ve toplumsal refahı artırma potansiyeline de sahiptir.

Avrupa'nın şehir içi ormanları, toplumları ayakta tutmada kritik bir rol oynayabilir. Şehirlerdeki ağaç varlığı yalnızca yeşil alan değil; topluluklarımızı birbirine bağlayan, gıda sağlayan ve refahı teşvik eden can damarlarıdır. Bu alanlar, güvenli ve katılımcı toplumsal etkileşim mekanları olarak teşvik edilmelidir.

Erişim: <https://www.sei.org/features/why-protecting-forests-is-essential-for-food-climate-and-wellbeing/>

Anahtar Kelimeler: Ekosistem, Sürdürülebilirlik, İklim Direnci, Orman, Sağlık ve Refah.

2. Temiz Hava ve İklim İçin Yeni Adımlar / Stockholm Environment Institute (İsveç)

İklim ve Temiz Hava Koalisyonu (CCAC) ile Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN), 2025 İklim ve Temiz Hava Konferansı kapsamında Brezilya'nın başkentinde düzenlenen etkinlikte UNEP (Birleşmiş Milletler Çevre Programı) ile "ASEAN için Temiz Hava ve İklim Çözümleri" raporunu yayımladı. Bu rapor, Güneydoğu Asya'daki kritik hava kirliliği ve iklim değişikliği sorunlarını ele alarak milyonlarca insan için hava kalitesini iyileştirmeyi ve iklim üzerindeki etkileri azaltmayı hedefliyor. Uzmanlar, 2030 yılına kadar 250 milyondan fazla insanın temiz hava solumasını sağlayabilecek ve PM2.5 seviyelerinde %50 ila %70 oranında azalma sağlayabilecek 15 temel önlem belirledi. Bu çözümler aynı zamanda siyah karbon (%70 azalma), metan (%39 azalma) ve CO2 (%25 azalma) emisyonlarında önemli iklimsel faydalar vaat ediyor.

Uzmanların önerdiği giriş noktaları; enerji, sanayi, ulaşım ve deniz taşımacılığı gibi sektörleri; tarımsal yakma, atık yönetimi ve atık yakma gibi kontrol önlemlerini; ayrıca beslenme alışkanlıklarında değişim, hayvancılık ve gübre kullanımından kaynaklanan

amonyak salınımının azaltılması gibi tüketim ve üretimle ilgili uygulamaları ile finansman ve yönetim yoluyla ölçekli uygulamaları kapsıyor.

Hava kirliliği ASEAN nüfusunun %85'inden fazlasını etkiliyor ve birçok insan DSÖ'nün (Dünya Sağlık Örgütü) belirlediği sınırın üzerinde bir kirlilik düzeyine maruz kalıyor. Gerekli önlemler alınmazsa 2030 yılına kadar yüksek düzeyde hava kirliliğine maruz kalan kişi sayısının 170 milyona çıkabileceği bildiriliyor. ASEAN ülkeleri arasında bölgesel iş birliğinin artırılarak hava kalitesi yönetiminin iklim değişikliği planlamasıyla birleştirilmesi öneriliyor. Filipinler, Tayland ve Kamboçya'nın yanı sıra Vietnam ve Endonezya potansiyel lider ülkeler olarak öne çıkıyor.

Kaynak: SEI

Erişim: <https://www.sei.org/publications/clean-air-climate-solutions-asean/#start-of-content>

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Hava Kirliliği, ASEAN.

3. FAO'dan Bitki Sağlığı İçin Acil Eylem Çağrısı / Food and Agriculture Organization of the United Nations (italya)

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) 19. Bitki Sağlığı Önlemleri Komisyonu (CPM-19), uluslararası bitki sağlığı standartlarının güçlendirilmesi, bitki zararlıları ve hastalıklarının artan risklerine karşı önlem alınması ve güvenli ticaret için dijital

çözümlerin geliştirilmesi amacıyla bir araya geldi. Açılış konuşmasında FAO Genel Direktörü Qu Dongyu, bitki sağlığının gıda güvenliği, biyolojik çeşitlilik ve sürdürülebilir tarım-gıda sistemlerine ulaşmadaki hayati rolünü vurguladı.

Qu ayrıca değişen çevresel ve iklim koşullarının, bitki türlerine zarar verecek unsurları yeni bölgelere doğru hareket ettirdiğini ve bu durumun gıda üretimi ile ekosistemler için tehdit oluşturduğunu belirtti. Bitki sağlığına yönelik yatırımların artırılması gerektiğini kabul eden Qu, FAO'nun 2026-27 Çalışma Programı ve Bütçesi kapsamında, Uluslararası Bitki Koruma Sözleşmesi'nin (IPPC) uluslararası standartların uygulanması, eğitim ve yenilik faaliyetlerini güçlendirmesi amacıyla ek 500.000 dolar kaynak ayırdığını duyurdu.

CPM-19'un odak noktası, yeni uluslararası bitki sağlığı standartlarının (ISPM'ler) kabul edilmesidir. Bunlar arasında, taze mango meyvesinin uluslararası ticaretinde güvenliğini sağlamayı hedefleyen ilk ürün özelinde hazırlanan standart olan ISPM 46 ile, odun hareketleriyle ilişkili zararlı risklerinin azaltılmasına yönelik rehberlik sağlayan ISPM 39 da yer alıyor. Bu standartların, bitki sağlığını koruma önlemlerini güçlendirirken küresel ticareti de kolaylaştırması bekleniyor.

Kaynak: Ezequiel Becerra

FAO, bu yıl Ekim ayında 80. kuruluş yıldönümünü kutlamaya hazırlanırken, CPM-19 oturumu küresel bitki sağlığı politikalarının ve iş birliklerinin güçlendirilmesine yönelik

küresel taahhüdü bir kez daha teyit etti. Qu, katılımcıları FAO'nun yaklaşmakta olan ve Dünya Gıda Forumu'nun başlangıç etkinliği niteliğindeki "Tohumdan Sofraya" başlıklı ilk Küresel Sergisi'ne katılmaya davet etti. Bu önemli etkinlik, genetik kaynaklardan gıda üretimine uzanan tarım-gıda değer zincirini gözler önüne serecek.

Erişim: <https://www.fao.org/newsroom/detail/fao-urges-bold-and-urgent-action-to-safeguard-plant-health-as-global-body-convenes-in-rome/en>

Anahtar Kelimeler: Dünya Gıda Forumu, FAO, Bitki Sağlığı, Tarım, Ekosistem.

4. Hindistan'ın Nükleer Enerji Hamlesi / Centre for Air Power Studies (Hindistan)

Hindistan, ülkenin enerji yapısında büyük bir dönüşümün zeminini hazırlayacak yeni bir Nükleer Enerji Misyonu başlattığını duyurdu. Yaklaşık 2,4 milyar ABD doları değerindeki bu iddialı girişim, 2033 yılına kadar beş Küçük Modüler Reaktörün (SMR) faaliyete geçirilmesini ve 2047 yılına kadar 100 GW nükleer enerji kapasitesine ulaşılmasını hedefliyor. Bu adım, nükleer enerjiyi Hindistan'ın enerji karışımında temel bir sütun hâline getirmenin yanı sıra, enerji güvenliğini güçlendirmeyi, fosil yakıtlara olan bağımlılığı azaltmayı ve Hindistan'ın, 2016 yılı Ekim ayında onayladığı 2015 Paris Anlaşması taahhütlerini yerine getirme çabalarını desteklemeyi amaçlıyor.

Bu misyonun merkezinde, SMR araştırılması, geliştirilmesi ve kurulmasına odaklanılıyor. Hükümetin, 2033 yılına kadar yerli tasarımıyla en az beş SMR'yi devreye alma planı, yerli teknoloji geliştirme stratejisine net bir vurgu yapmaktadır. Bu kapsamda, Bharat Küçük Reaktörleri (BSR) önemli bir rol oynayacak. Hindistan'ın nükleer enerji operatörü Hindistan Nükleer Enerji Şirketi (NPCIL), BSR'leri, özel kullanım amaçlı olarak tasarlanmış 220 MW'lık kompakt basınçlı ağır su reaktörleri olarak tanımlamaktadır. 2025 yılı ocak ayında NPCIL, 220 MW'lık BSR filosunun finansmanı için özel sektörden teklif çağrısında bulundu; bu adım, Hindistan'ın yeşil enerji kullanımını artırmak ve mevcut kömürle çalışan termik santralleri devreden çıkarmak amacıyla atılmıştır.

Nükleer Enerji Misyonu'nun belki de en çığır açıcı yönü, Atom Enerjisi Yasası ile Nükleer Hasar İçin Medeni Sorumluluk Yasasında önerilen değişikliklerdir. Bu yasal reformlar, Hindistan'ın nükleer sektörüne özel ve yabancı yatırımı sınırlayan engelleri kaldırmayı amaçlamakta. 2047 yılına kadar 100 GW gibi iddialı bir hedefe ulaşmak için yalnızca politika reformları değil, aynı zamanda etkin uygulama, yeterli altyapı ve istikrarlı siyasi irade de gereklidir. Ayrıca, özel sektörün henüz ticari başarıya ulaşmamış bir teknolojiyi nasıl sahipleneceği konusunda bazı kaygılar mevcuttur. Bu nedenle, önerilen değişikliklerin ilerleyişi ve düzenleyici süreç hakkında özel sektörle şeffaf bir iletişim kurulması kritik önem taşır; böylece sektör, uygulama planlamasını daha sağlıklı yapabilir ve olası engelleri öngörebilir.

Tüm bu zorluklara rağmen, ortaya çıkan olumlu ivme inkâr edilemez. SMR'lara odaklanması, dünya genelinde daha esnek, verimli ve güvenli nükleer teknolojilere yönelim eğilimiyle paralellik göstermektedir. Özel sektörün dâhil edilmesi; rekabeti, yeniliği ve maliyet verimliliğini artırabilir. Aynı zamanda uluslararası iş birlikleri, daha ileri teknolojiler ve iyi uygulamalar getirebilir. Hindistan'ın Nükleer Enerji Misyonu, yalnızca bir enerji politikası değil, aynı zamanda ülkenin sürdürülebilir ve güvenli bir geleceğe olan bağlılığının güçlü bir ifadesidir.

Kaynak: Press Information Bureau

Erişim: <https://capsindia.org/indias-nuclear-energy-mission-ambitions-challenges-and-the-road-ahead/>

Anahtar Kelimeler: Nükleer Enerji, Enerji Güvenliği, Teknoloji, İnovasyon.

D. SOSYAL

1. Biyoteknolojinin Ulusal Güvenlik Açısından Önemi ve Riskleri / Center For Aerospace & Security Studies (Pakistan)

Biyoteknoloji, insanlık tarafından 10.000 yıldan fazla bir süredir kullanılmaktadır. Eski çağlarda fermantasyon ve melezleme gibi yöntemlerle sınırlıyken, günümüzde tamamen yeni bitki ve hayvan türleri tasarlanabilmektedir. Modern biyoteknoloji, bilimsel alanların yanı sıra geleneksel ve geleneksel olmayan ulusal güvenlik alanlarına da katkı sağlamaktadır.

Küresel sağlık güvenliğinde devrim yapan biyoteknoloji, Covid-19 pandemisinde mRNA aşılarının geliştirilmesiyle etkisini göstermiştir. Bu teknoloji, aşı üretim sürecini hızlandırarak salgınla mücadelede kritik bir rol oynamıştır. ABD Savunma Bakanlığı (DOD) ve DARPA (ABD Savunma Bakanlığı'na bağlı bir devlet kurumu) gibi kuruluşlar, mRNA teknolojisine yatırım yaparak biyoteknolojinin savunma alanındaki önemini vurgulamıştır.

Tarım sektöründe ise genetiği değiştirilmiş organizmalar (GDO'lar), ürün verimliliğini artırmış ve gıda güvenliğine katkı sağlamıştır. Örneğin, Bangladeş'te patlıcanın genetik modifikasyonu, böcek direncini artırarak çiftçilerin gelirini yükseltmiştir. Pakistan'da ise GDO'lu soya fasulyesi ithalat yasağının kaldırılması, kanatlı sektörünü rahatlatmış ancak GDO'ların insan ve çevre sağlığı üzerindeki etkileri tartışma konusu olmuştur.

Çevresel açıdan biyoyakıtlar, temiz ve yenilenebilir enerji kaynağı olarak öne çıkmaktadır. Fosil yakıtlara bağımlılığın yol açtığı çevresel sorunlar nedeniyle enerji çeşitliliği zorunlu hale gelmiştir. Biyoteknoloji, şeker kamışı gibi bitkilerin genetik olarak optimize edilmesiyle biyoyakıt üretimini artırmaktadır. Brezilya'da gen düzenleme teknolojisi kullanılarak daha yüksek şeker içeriğine sahip şeker kamışı çeşitleri geliştirilmiş ve biyoetanol üretimi artırılmıştır.

Ancak biyoteknolojinin riskleri de bulunmaktadır. GDO'ların doğal ekosistemlere zarar verme ihtimali ve patojenik organizmaların kasıtlı olarak salınması, ulusal güvenliği tehdit edebilir. Biyolojik silahlar, tarih boyunca kullanılmış olsa da gelişmiş biyoteknoloji

sayesinde daha öldürücü ve aşı dirençli patojenler üretilebilir. Devlet dışı aktörlerin bu tür biyolojik ajanları kullanma riski, ciddi bir tehdit oluşturmaktadır.

Sonuç olarak, biyoteknolojinin ulusal güvenlik alanındaki potansiyelinden tam anlamıyla yararlanabilmek için araştırma-geliştirme faaliyetleri ile düzenleyici çerçevelerin uyumlu hale getirilmesi şarttır. Bu sayede hem insan sağlığı ve çevre korunabilir hem de biyoteknolojinin kötü niyetli aktörler tarafından istismar edilmesi önlenabilir.

Kaynak: CASSTT

Erişim: <https://casstt.com/promise-and-perils-of-biotechnology-for-national-security/>

Anahtar Kelimeler: Biyogüvenlik, Biyoteknoloji, Sağlık.

2. Gıda Güvenliği: Anlamı ve Önemi / World Food Programme (İtalya)

Gıda güvenliği, insanların normal büyüme ve gelişme ile aktif ve sağlıklı bir yaşam için yeterli, güvenli ve besleyici gıdaya erişiminin olduğu durumlarda mevcuttur. Gıda güvencesizliği ise bu koşulların mevcut olmadığı durumu ifade eder. Kronik gıda güvencesizliği, bir kişinin uzun bir süre boyunca normal, aktif ve sağlıklı bir yaşam sürdürecektir kadar gıda tüketememesi durumudur. Akut gıda güvencesizliği ise insanların yaşamlarını veya geçim kaynaklarını tehdit eden her türlü gıda yetersizliği anlamına gelir.

Dünya Gıda Güvenliği ve Beslenme Durumu (SOFI) raporunun son verilerine göre, 2023 yılında yaklaşık 750 milyon insan kronik açlıkla karşı karşıya kaldı. Dünya Gıda Programı'nın (WFP) 2025 Küresel Görünüm raporunda ise, 2024 yılı Kasım ayı itibarıyla, WFP'nin faaliyet gösterdiği ve veri toplanabilen 74 ülkede 343 milyon insanın akut gıda güvencesizliği yaşadığı tahmin ediyor.

Bir kişinin gıda güvenliğini etkileyen dört temel unsur vardır: kullanım, erişim, bulunabilirlik ve istikrar. Kullanım, insanların yiyeceklerini hijyenik koşullarda hazırlayabilme becerisini kapsar – bunun için yakıt ve temiz suya ihtiyaç duyarlar – ve gıdadaki besin öğelerini vücuda alabilmeleri gerekir. Gıdaya erişim, aşırı hava olayları nedeniyle ürünlerin zarar görmesiyle, piyasalardaki gıdanın yüksek enflasyon yüzünden satın alınamaz hale gelmesiyle ya da insanların çatışma ve afet bölgelerinde yaşadıkları için pazarlara ulaşamamasıyla engellenebilir. Ayrıca, cinsiyet, etnik köken ya da diğer sosyal ayrımcılıklar da erişimi kısıtlayabilir. Gıdanın bulunabilirliği, yüksek ithalat maliyetlerinden zayıf ulaşım altyapısına kadar birçok faktörden etkilenebilir. İstikrar, kullanım, erişim ve bulunabilirlik unsurlarının ne kadar istikrarlı olduğuyla ilgilidir ve tüm bu faktörleri kesen bir boyuttur.

Kaynak: Jean-Baptiste Joire

Tarım takvimi, gıda güvenliği açısından son derece önemlidir. Hasat öncesi dönem genellikle "kıtık mevsimi" olarak bilinir; bu dönemde insanların evlerinde gıda stoku azdır, pazarlarda gıda daha az bulunur ve fiyatlar yüksektir. Buna karşılık, hasat sonrası dönem bolluk zamanıdır; gıda daha bol ve daha ucuzdur. Kentsel bölgelerde gıda

güvenliğini etkileyebilecek farklı mevsimsel faktörler bulunabilir: örneğin, iş imkanlarının arttığı ve dolayısıyla gelirlerin yükseldiği dönemler, göçlerin arttığı ve bu nedenle gıdaya olan talebin yükseldiği zamanlar ya da büyük harcamaların yapıldığı bayram ve tatil dönemleri ki bu da diğer alanlardaki harcamaları kısıtlayabilir.

Erişim: <https://www.wfp.org/stories/food-security-what-it-means-and-why-it-matters>

Anahtar Kelimeler: Gıda Güvenliği, Tarım, Açlık.

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

E. TEKNOLOJİ

1. ABD-Çin Rekabeti ve Orta Güçlerin Stratejik Özgürlüğü / Observer Research Foundation (Hindistan)

ABD ile Çin arasındaki teknoloji rekabeti şiddetlenirken, orta güçler stratejik özgürlüklerini korumak ve norm belirleyici olmak için teknoloji yarışında yerlerini almak zorundadır. Dördüncü Sanayi Devrimi, yapay zekâ (YZ), kuantum bilgisayarlar ve nesnelerin interneti (IoT) gibi ileri teknolojilerle birlikte, uluslararası sistemin çok kutuplu hale gelmesiyle aynı zamana denk geliyor. Bu durum, orta güçler için hem fırsatlar hem de riskler barındırıyor. Teknoloji yarışında geride kalmak veya ABD ve Çin'e aşırı bağımlı hale gelmek, bu ülkelerin büyümesini engelleyebilir.

Üçüncü Sanayi Devrimi sırasında, ABD ve müttefikleri teknoloji alanında liderlik yaparken, Singapur, Tayvan ve Güney Kore gibi ülkeler dünya standartlarında teknoloji yetenekleri geliştirerek orta güç statülerini artırdı. Örneğin, küresel yarı iletken tedarik zincirinde Tayvan ve Güney Kore, en gelişmiş yarı iletkenlerin büyük bir kısmını üretiyor.

Kaynak: Getty

Günümüzde teknoloji rekabeti, ABD ve Çin arasında giderek kızışan bir çekişme halindedir. İyimser bir bakış açısı, bu rekabetin maliyetleri düşürerek diğer ülkeler için fırsatlar oluşturabileceğini öne sürüyor. Örneğin, Çin'in yapay zekâ sistemi DeepSeek'in düşük maliyeti, YZ modellerinin daha erişilebilir hale gelmesine yol açabilir. Ancak kötümser bir bakış açısı, orta güçlerin ABD ve Çin arasında seçim yapmaya zorlanabileceğini ve bu durumun çıkarlarına zarar verebileceğini savunuyor. Örneğin, Birleşik Krallık, Huawei ile ilişkilerini ABD baskısı nedeniyle kesmek zorunda kaldı.

Orta güçler, teknoloji alanında çok yönlü politikalarla hareket ederek stratejik özgürlüklerini koruyabilir. Hindistan, Birleşik Ödeme Arayüzü (UPI) gibi yenilikçi teknolojilerle öne çıkıyor ve bu, diğer ülkeler için bir örnek teşkil ediyor.

Sonuç olarak, orta güçler teknolojinin hızlı ilerleyişinden yararlanarak norm belirleyici veya teknoloji sağlayıcı olabilir. Ancak, ABD ve Çin arasındaki rekabete kapılan ülkeler, stratejik özgürlüklerini kaybetme riskiyle karşı karşıya kalabilir.

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/strategic-autonomy-in-the-digital-age-can-middle-powers-lead>

Anahtar Kelimeler: ABD, Çin, Dijitalleşme, Rekabet.

2. FPV Dronlar: Spordan Savaşa Geçiş / Australian Strategic Policy Institute (Avustralya)

Askeri dron pilotlarının, baskı altında uçmaya hazır olmaları, savaşın stres ve tehditleriyle başa çıkabilmeleri gerekir. FPV dronlar ucuz, yapımı ve uçuşu kolay ve bilgi paylaşan büyük, destekleyici bir çevrimiçi topluluğa sahip oldukları için oldukça caziptir. Tasarımlarının açık kaynaklı olması da hızla adapte edilip geliştirilebilecekleri anlamına geliyor ki bu da hem yarışçılar hem de rekabet avantajı arayan askerler için harika bir özelliktir.

Deneyimli FPV yarış pilotları bile, güvenlik risklerinin en aza indirildiği, kontrollü bir ortama alışkindır; bu da onlara mümkün olan en iyi rotaya uçmaya odaklanma imkânı verir. FPV dron yarışı, dronlara, pilotlara, pistlere ve çevreye ilişkin riskleri yönetmeye

yönelik kuralları olan, oldukça yapılandırılmış bir spordur. Askeri pilotlar, kontrol istasyonlarının güvende olmayabileceği, radyo frekanslarının karıştırılabileceği, görüşün sınırlı olabileceği kaotik durumlarla karşı karşıya kalırlar. Dron teknolojisinin sınırlarını anlamak önemlidir, özellikle askeri alanda bu bilgi kritik rol oynar. Bu anlayış, tasarımları geliştirmek, dayanıklılığı artırmak ve düşman dronlara karşı önlemler geliştirmek açısından gereklidir.

Birleşik Krallık'ta yeni kurulan jHub Drone Akademisi, eğitim programlarını genişleterek sadece yarışlarla sınırlı kalmıyor; artık İngiliz muharebe birliklerinin gözetleme ve saldırı dronları kullanarak gerçekçi savaş senaryolarında yarıştığı askeri tatbikatlara da yöneliyor. Spordan savaşa dron pilotluğu arasında köprü kurmak, ordu için alışılmış bir süreçtir; ancak mevcut yarış pilotu yetenek havuzu sayesinde bu süreç çok daha ileri düzeye taşınabilir.

Kaynak: *ASPI*

Erişim: <https://www.aspistrategist.org.au/first-person-view-drones-transitioning-from-sport-to-battle/>

Anahtar Kelimeler: FPV Dron, Askeri Strateji, Teknoloji.

F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER

1. Centre for European Policy Studies

Yeşil Endüstriye Geçiş: Çalkantılı Zamanlarda AB-Güney Kore İşbirliğinin Derinleştirilmesi

Çevrimiçi Etkinlik (11.04.2025)

Yeşil endüstriye geçiş, enerji yoğun sektörlerin karbonsuzlaştırılmasından temiz teknoloji çözümlerinin yaygınlaştırılmasına kadar bir dizi stratejiyle şekillenmektedir. Bu geçiş, endüstriyel rekabet gücünü koruyarak maliyet etkinliğini sağlarken, aynı zamanda endüstriyel süreçlerde yenilikçiliği teşvik etmek ve bu yenilikleri etkin bir şekilde yaygınlaştırmak için kritik öneme sahiptir.

Bu çalıştayda, Güney Kore ve AB arasındaki iş birliği fırsatları tartışılacak ve düşük karbonlu ürünler için ortaya çıkan pazarlar üzerinde anlaşmaya varılması gerektiği vurgulanacaktır.

Erişim: <https://www.ceps.eu/ceps-events/the-green-industry-transition-deepening-eu-south-korea-cooperation-in-turbulent-times/>

2. The Peterson Institute for International Economics

Dijital Ticaret ve Büyük Teknoloji

Çevrimiçi Etkinlik (16.04.2025)

Hizmet ticareti, uzun süredir emtia ticaretini geride bırakmış durumdadır ve bu büyümenin büyük bir kısmı dijital ticaretten kaynaklanmaktadır. Dijital ticaret, inovasyon, büyüme ve günlük hayatta karşılaşılan sorunlara pratik çözümler sunma açısından büyük potansiyel faydalar sağlarken, aynı zamanda yönetim farklılıkları ve güvenlik riskleri gibi zorlukları da beraberinde getirir.

İnovasyon ve düzenleme arasındaki denge nasıl sağlanabilir ve Avrupa ile ABD'deki farklı stratejiler nelerdir? Emtia ticaretine uygulanan gümrük vergileri giderek artarken, dünya

genelinde dijital ticaretin önündeki engelleri aşmak ve daha iyi bir küresel düzenleme sağlamak için bir araya gelmek mümkün mü?

Erişim: <https://www.piiie.com/events/2025/digital-trade-and-big-tech-can-innovation-and-regulation-be-balanced>

3. Kiel Institute for the World Economy

Endüstriyel Politika, Tedarik Zincirleri ve Yönlendirilmiş Teknolojik Değişim

Çevrimiçi Etkinlik (25.04.2025)

Sanayi politikaları, genellikle geleneksel sektörlerin rekabet gücünü artırmayı hedeflese de bu politikalar yurtdışındaki alt sektörlerde verimlilik artışına yol açabilir. Özellikle, Çin'de yoğunlaşan nadir toprak elementleri (NTE), üretim ve yeşil dönüşümde kritik bir rol oynamaktadır. Bu çalışmada, NTE'lerin endüstriler arasındaki önemini değerlendirmek amacıyla, NTE içeren bir girdi-çıktı tablosu oluşturulmuştur. Çin'in NTE ihracatını kısıtlaması, Çin dışındaki NTE yoğun alt sektörlerde inovasyonu artırmıştır. Bu durum, Çin dışındaki alt sektörlerde ihracatın artmasına neden olmuştur.

Erişim: <https://www.ifw-kiel.de/institute/events/seminars-workshops/kiel-trade-talks/industrial-policy-supply-chains-and-directed-technological-change-evidence-from-rare-earths-jan-schymik/>

KOSAM'dan...

Belirlediği alanlarda araştırma raporları üreten, bilgi notları yayımlayan, farklı sorunlara çözüm sunma amaçlı projelere imza atan bir yapı hüviyetindeki **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)**, Konya merkezli bir düşünce kuruluşu olarak 2022 yılının ilk çeyreğinde kuruldu.

Ekonomi, ticaret, sanayi, iç ve dış politika dinamikleriyle sosyal politikalar, tarım, çevre, akıllı şehir, sağlık, enerji vb. konularla ilgilenen KOSAM faaliyetlerini şehir, ülke ve dünya ekseninde farklı başlıklarda yürütür.

Merkez; uluslararası düşünce kuruluşlarının faaliyetlerini, raporlarını ve güncel değerlendirmelerini düzenli takip eder. Bu kapsamda 2022 yılından itibaren KOSAM bünyesinde; dünya ve ülke gündemi hakkında bilgilenmek, düşünce kuruluşlarının raporlarından haberdar olmak ve en önemlisi küresel fırsatlardan faydalanıp risklerden kaçınmak için stratejik çalışmaları aktarmak amacıyla “**Dünya Ne Konuşuyor?**” Raporları hazırlamaktadır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu, her ayın ilk ve ikinci yarısını kapsamak üzere **ayda iki defa** okurlarıyla buluşmaktadır. Rapor için **Kuzey ve Latin Amerika, Euro Bölgesi, Orta ve Uzak Asya, Afrika, Orta Doğu, Avrasya** vb. çeşitli bölgelerde faaliyet gösteren düşünce kuruluşlarının gündemleri KOSAM’ın uzman kadrosu tarafından analiz edilir. Süreçte “Hangi kuruluş ne tür konularda çalışmış, gündemde ne var ve gelecekte beklentileri neler?” sorularına cevap aranır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu; **Ekonomi, Politika, Çevre, Sosyal ve Teknoloji** olmak üzere **beş ana başlıkta** hazırlanır. Makale, rapor, bilgi notu, yorum vb. çalışmaların kısa özetleri okuyucuya yansıtılırken konu başlığı, makalenin hangi kurumdan alındığı ve bu merkezlerin hangi ülkede faaliyet gösterdikleri de raporda yer alır. Her özetin sonunda konuyla ilgilenen okurların orijinal çalışmaya hızlı bir şekilde ulaşabilmesi için erişim linkleri açık şekilde paylaşılır.

KOSAM olarak hedefimiz; “Dünya Ne Konuşuyor?” sorusunun cevabını ve bölgelerinde ulusal/ uluslararası politikaya yön veren kuruluşların “**yarınların gündemi**” olarak gördükleri farklı başlıkları analiz ederek güncel hâli ile aktarmaktır. Bu bağlamda **2025 yılında da** ekonomi, siyaset, ticaret, sanayi, sosyal politika, eğitim, çevre vb. alanlarda yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası araştırma ve çalışmalar yürütmeye, büyük veri analizi ile mevcut durum değerlendirmeleri yaparak geleceğe ışık tutmaya ve **sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamaya devam ediyoruz.**